

РЕШЕНИЕ

№ 40423

гр. София, 19.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XIV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 18.09.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Анета Юргакиева

ЧЛЕНОВЕ: Мая Сукнарова

Цветелина Гоцова

при участието на секретаря Елена Гюрова и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **10629** по описа за **2026** година докладвано от съдия Мая Сукнарова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл.63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Образувано е по касационна жалба от А. Б. Т., подадена чрез упълномощения процесуален представител адв. К. Г., срещу решение № 2404 от 29.06.2026 г., постановено по АНД № 15000/2024 г. на Софийски районен съд, 103-ти състав. С него е потвърдено Наказателно постановление (НП) № 685281-F681985 от 17.02.2023 г., издадено от директора на офис „М.“ в ТД на НАП – С., с което на касаторката на основание чл.179, ал.1 от ЗДДС, е наложено административно наказание глоба в размер на 500 лева за нарушение по чл.125, ал.5 във вр. с чл.125, ал.1 от ЗДДС.

С касационната жалба се твърди, че обжалваното съдебно решение е неправилно поради нарушение на материалния закон, съществени нарушения на съдопроизводствените правила и необоснованост. Касаторката счита, че районният съд е изградил фактическите и правните си изводи при неправилно тълкуване и прилагане на разпоредбите на ЗДДС и ЗАНН. Излага съображения, че едноличният търговец ЕТ „Адела – Аделина Тодорова“ е заличен от Търговския регистър още през 2018 г., а с Акт за deregистрация по ЗДДС № 220992203371302 от 16.08.2022 г., издаден от ТД на НАП – С., регистрацията по ЗДДС е прекратена, поради което за данъчен период м. септември 2022 г. лицето не е притежавало качеството „регистрирано лице“ и не е било адресат на задължението по чл.125, ал.1 и ал.5 от ЗДДС. Наред с това се релевира доводи за липса на вина, тъй като след издаването на акта за deregистрация на 16.08.2022 г. у жалбоподателката е било налице оправдано убеждение, че не дължи подаване на декларации за

следващи периоди, както и доводи за липса на доказателства за датата на връчване на акта за deregистрация, за неправилно определяне на субекта на отговорността и за незаконосъобразен отказ да се приложи институтът на маловажния случай по чл.28 от ЗАНН при подадена нулева декларация с минимално закъснение от 11 дни и пълна липса на щета за фиска. По тези съображения се иска отмяна на решението на СРС и произнасяне по същество, при което да бъде отменено оспореното НП. Претендира се присъждане на сторените по делото разноси.

Ответникът – директорът на офис „М.“ в ТД на НАП – С., чрез упълномощения си процесуален представител юрк. К. Ч., оспорва касационната жалба като неоснователна и моли обжалваното решение да бъде оставено в сила. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Участващият по делото прокурор от Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност на касационната жалба.

Настоящият XIV касационен състав на Административен съд – София град намира касационната жалба като подадена от надлежна страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, при наличие на правен интерес и в срока по чл.211, ал.1 от АПК за процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е и основателна.

За да потвърди обжалваното НП № 685281-F681985/17.02.2023 г., СРС е приел за установено, че А. Б. Т. е била регистрирана по ЗДДС на 02.11.2011 г. на основание чл.100, ал.1 от ЗДДС като едноличен търговец ЕТ „Адела – Аделина Тодорова“. Посочил е, че справка-декларацията по ЗДДС за данъчен период м. септември 2022 г. е следвало да бъде подадена в срок до 14.10.2022 г. включително, но такава е била подадена от оспорващата на 25.10.2022 г., т.е. с 11 дни закъснение. Въз основа на това съдът е направил правен извод, че формално е осъществен съставът на нарушението по чл.125, ал.5 във вр. с чл.125, ал.1 от ЗДДС, извършено при форма на вината непредпазливост (небрежност). Съдът е приел още, че физическото лице и едноличният търговец са един и същ правен субект, поради което правилно е наложена глоба, както и че случаят не е маловажен по смисъла на чл.28 от ЗАНН с оглед на обстоятелството, че лицето е било санкционирано с влязло в сила наказателно постановление през 2021 г. за нарушение от същия вид.

Настоящият касационен състав намира тези правни изводи на районния съд за неправилни.

Съгласно чл.125, ал.1 от ЗДДС, задължението за подаване на справка-декларация за всеки данъчен период е установено единствено за регистрираните по закона лица. Следователно базисна материалноправна предпоставка за ангажиране на отговорността по чл.179, ал.1 във вр. с чл.125, ал.5 от ЗДДС е лицето да притежава качеството „регистрирано лице по ЗДДС“ през съответния данъчен период.

По делото е приет като писмено доказателство Акт за deregистрация по ЗДДС № 220992203371302 от 16.08.2022 г., издаден от старши инспектор по приходите в ТД на НАП – С.. С посочения акт, въз основа на подадено заявление от 02.08.2022 г., органът по приходите е констатирал, че за предходните 12 месеца облагаемият оборот на лицето е 0,00 лева, няма извършени вътреобщностни придобивания, данъчната основа на наличните активи по чл.111 от ЗДДС е 0,00 лева и са налице предпоставките за deregистрация по избор по чл.106, ал.2, т.1 във връзка с чл.108, ал.1, т.1 от ЗДДС, като е разпоредил: „Да се прекрати регистрацията по ЗДДС на А. Б. Т.“.

В съдържанието на самия Акт за deregистрация по ЗДДС от 16.08.2022 г. изрично е вписано законовото правило на чл.109, ал.7 от ЗДДС, а именно: „Датата на deregистрацията е датата на връчване на настоящия акт (с изключение на deregистрация на основание чл.110, ал.1, т.1 и чл.134, ал.3 от ЗДДС)“.

В административнонаказателното производство тежестта за доказване на всички обективни и субективни признаци на вмененото административно нарушение лежи изцяло върху административнонаказващия орган (чл.84 от ЗАНН във вр. с чл.107, ал.2 от НПК). Когато датата на настъпване на дерегистрацията е пряко обвързана от връчването на съответния индивидуален административен акт, наказващият орган е длъжен по несъмнен начин да установи на коя точно дата актът за дерегистрация е бил връчен на лицето и кога е породил правно действие.

В настоящия случай по административнонаказателната преписка и по съдебното дело липсват каквито и да било доказателства (обратна разписка, разписка за лично връчване, електронно удостоверяване или протокол по реда на чл.32 от ДОПК), установяващи датата, на която Актът за дерегистрация по ЗДДС от 16.08.2022 г. е бил надлежно връчен на А. Т.. При това положение остава напълно неизяснено и недоказано кога точно е настъпил ефектът на дерегистрацията – дали това е станало още през м. август 2022 г. (в който случай последният данъчен период съгласно чл.87, ал.4 от ЗДДС е бил именно м. август 2022 г.), или на по-късна дата. Недоказаността на датата на връчване поставя под съмнение самото съществуване на статута на „регистрирано лице“ през целия данъчен период за м. септември 2022 г., респективно наличието на задължение за подаване на справка-декларация за този период. Всяко недоказано фактическо обстоятелство от състава на нарушението се тълкува в полза на наказаното лице по силата на презумпцията за невинност.

Съгласно чл.6 от ЗАНН, административно нарушение е само това деяние, което е извършено виновно. По силата на чл.7, ал.1 от ЗАНН и чл.11 от ЗАНН формите на вината са умисъл и непредпазливост.

Дори хипотетично да се приеме, че формално регистрацията по ЗДДС не е била прекратена преди началото на м. септември 2022 г., от субективна страна деянието не е извършено виновно. От събраните доказателства безспорно се установява, че касаторката е проявила пълна активност за уреждане на данъчния си статус – подала е заявление за дерегистрация на 02.08.2022 г., предоставила е изисканите счетоводни документи и обяснения и на 16.08.2022 г. органът по приходите е издал акт, с който изрично е разпоредил прекратяване на регистрацията по ЗДДС при констатиран нулев оборот и липса на облагаеми активи.

Издаването на официалния акт за дерегистрация на 16.08.2022 г. от компетентния приходен орган обективно е създадо у оспорващата напълно оправданото, добросъвестно и разумно очакване, че административното производство по дерегистрация е приключило успешно и че от датата на издаване на този властнически акт лицето вече не дължи подаване на ежемесечни справки-декларации по ЗДДС за последващи периоди (за м. септември 2022 г. и сл.). Това убеждение, породено от актовете и действията на самата приходна администрация, изключва както умисъла, така и небрежността като форма на вината, тъй като не може да се вмени във вина на лицето, че е съобщило поведението си с разпореденото от органа по приходите прекратяване на регистрацията.

Наред с изложеното дотук, настоящият състав намира, че районният съд е приложил неправилно материалния закон и при преценката за маловажност на случая по смисъла на чл.28 от ЗАНН.

Съгласно трайната съдебна практика и задължителните указания в Тълкувателно решение № 1 от 12.12.2007 г. по тълк. д. № 1/2005 г. на ОСНК на ВКС, преценката за маловажност на административното нарушение се извършва по законосъобразност и подлежи на пълен съдебен контрол. Формалният характер на нарушението по чл.125, ал.5 от ЗДДС не изключва приложението на чл.28 от ЗАНН, когато с оглед на конкретните факти деянието разкрива пониска степен на обществена опасност в сравнение с обикновените случаи от този вид. В случая са налице многобройни смекчаващи обстоятелства, които съществено понижават обществената

опасност на деянието: справка-декларацията за м. септември 2022 г. е подадена със закъснение от едва 11 дни (на 25.10.2022 г.); в нея са декларирани изцяло нулеви стойности; търговската дейност на едноличния търговец е била отдавна преустановена; липсва каквато и да било вреда или риск от загуба на данъчни приходи за държавния бюджет; и най-вече – деянието е осъществено в непосредствена времева връзка с проведеното производство по дерегистрация по ЗДДС, финализирано с акта от 16.08.2022 г. Обстоятелството, че през 2021 г. лицето е било санкционирано за нарушение от същия вид, не може механично да игнорира тези специфични факти, които категорично отличават настоящия случай като маловажен. Налагането на санкция в размер на 500 лева при тези данни се явява несъразмерно и в разрез с принципа на пропорционалност.

По изложените съображения обжалваното съдебно решение и потвърденото с него наказателно постановление са незаконосъобразни и следва да бъдат отменени изцяло.

При този изход на спора на касационната жалбоподателка следва да бъдат присъдени сторените разноски за двете съдебни инстанции. Видно от приложените по делото договор за правна защита и съдействие от 14.10.2024 г. и от 05.08.2026 г., касаторката реално е заплатила адвокатско възнаграждение в размер на 600 лева (равняваща се на 306,78 евро) за производството пред СРС и 300 евро за производството пред касационната инстанция или общо 606,78 евро, която сума НАП следва да бъде осъдена да ѝ заплати. Направеното от ответника възражение за прекомерност е неоснователно, тъй като размерът на възнаграждението е съобразен с минималните размери, предвидени в Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа, и съответства на правната и фактическа сложност на делото.

Водим от горното и на основание чл.221, ал.2, предл. второ и чл.222, ал.1 от АПК, Административен съд – София град, XIV касационен състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 2404 от 29.06.2026 г., постановено по АНД № 15000/2024 г. на Софийски районен съд, 103-ти състав, и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТМЕНЯ Наказателно постановление № 685281-F681985 от 17.02.2023 г., издадено от директора на офис „М.“ в ТД на НАП – С..

ОСЪЖДА Националната агенция за приходите да заплати на А. Б. Т. сумата от 606,78 евро, представляваща съдебни разноски за адвокатско възнаграждение за двете съдебни инстанции.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ЧЛЕНОВЕ: